

گردش عقریه واردات به سوی اروپا

آمارهای گمرک بیانگر بالا آمدن کشورهای اروپایی از جمله آلمان در جدول کشورهای عمده طرف معامله در واردات ایران است ...

آمارهای گمرک بیانگر بالا آمدن کشورهای اروپایی از جمله آلمان در جدول کشورهای عمده طرف معامله در واردات ایران است که از نگاه کارشناسان، این تغییرات هزینه - فایده‌هایی به دنبال دارد. براساس آمار گمرک، در یک دهه اخیر به‌طور معمول کشورهای چین، امارات، کره جنوبی، ترکیه و هندوستان در صدر جدول صادرکنندگان کالا به ایران قرار داشته و در واقع، همسایگان و کشورهای آسیایی در بالای این جدول قرار دارند. این در حالی است که در سال جاری وضعیت شرکای تجاری کشور کمی تغییر کرده و آلمان توانسته پس از سال‌ها به عنوان یک کشور اروپایی جزو پنج کشور اول صادرات به ایران قرار گیرد.

این آمار نشان می‌دهد که صادرات کشورهای اروپایی به ایران پس از برجام، رشد چشمگیری یافته است. براساس آمار گمرک در حالی که ارزش صادرات شرکای سنتی تجاری ایران مثل چین، امارات، کره جنوبی و ترکیه به کشورمان در 5 ماهه اول امسال بین 11 تا 21 درصد کاهش یافته؛ صادرات کشورهای اروپایی همچون آلمان با رشد 29 درصدی در ارزش و 165 درصدی در وزن مواجه شده است.

به عبارت دیگر در حالی که واردات کشورمان از شرکای سنتی شامل همسایگان و آسیایی‌ها رو به کاهش گذاشته، واردات از اروپایی‌ها رو به رشد است آن هم با سرعت بالایی.

تطابق با اقتصاد مقاومتی

افزایش واردات از کشورهای اروپایی و کاهش واردات از آسیایی‌ها در جای خود مایه بیم‌ها و امیدهایی شده است. این روند طبعاً فوایدی دارد و آن هم کاهش اتکال صرف به کالاهای وارداتی از کشورهای چین است و سبب متنوع شدن سبد خرید کشورمان شده است.

در سوی مقابل، برخی کارشناسان می‌گویند افزایش اتکال اقتصاد کشور به واردات از کشورهای اروپایی که سابقه تلخی در پیروی از سیاست‌های آمریکا علیه کشورمان و اعمال یکجانبه تحریم‌ها دارند، شاید مطابق با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نباشد. بند دوازدهم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بر افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصادی کشورمان با توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان بویژه همسایگان تأکید می‌کند.

براساس این بند، لازم است مسئولان، تنوع شرکای تجاری را آنچنان تنظیم کنند که کارشکنی احتمالی آمریکایی‌ها عاملی در ایجاد مشکلات اقتصادی برایمان نشود.

باید طرحی نو دراندازیم

یحیی‌آل‌اسحاق، وزیر اسبق بازرگانی با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری نسبت به اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به خبرنگار ما گفت: به‌طور کلی بحث واردات کالا و شرکای تجاری ایران در این بخش بخصوص باید با توجه به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی یعنی واردات هدفمند مورد توجه قرار گیرد؛ چون بسیاری از مناسبات و البته ارتباطات تجاری در این زمینه می‌تواند نتایج کاملاً مشخصی در میزان صادرات و ورود به بازارهای بین‌المللی برای کشورمان داشته باشد. آل‌اسحاق در ادامه تصریح کرد: از آنجا که روند تجارت جهانی در حال پوست‌اندازی است و تحولات نوینی را به خود می‌بیند، باید انتخاب شرکای تجاری ایران به‌گونه‌ای صورت پذیرد تا ایران در آینده بازار بین‌المللی سهم قابل توجهی به خود اختصاص دهد، به همین دلیل لازم است در فهرست شرکای تجاری کشورمان بخصوص در بخش واردات طرحی نو دراندازیم. وی معتقد است با توجه به کالاهای صادراتی ایران و همچنین خریداران آنها فهرست موجود شکل گرفته است بنابراین وقتی کالایی صادر کرده و پولی در اختیار دارد باید ببینیم کدام کشور پذیرنده آن دارایی و همچنین فروشنده کالا به ایران است به این ترتیب فهرست کشورهای صادرکننده کالا به ایران شکل گرفته است.

وزیر اسبق بازرگانی اظهار کرد: برای تهیه فهرست نوین شرکای تجاری ایران در بخش واردات هدفمند کالا لازم است با استفاده از اهرم‌های سیاسی اقتصادی در راستای رسیدن به اهداف اقتصادی به‌خوبی گام برداریم تا با این روش فهرستی مناسب از شرکای تجاری خود در اختیار داشته باشیم؛ این درحالی است که باید به بازارهای منطقه‌ای همان‌گونه که مقام معظم رهبری اشاره فرموده‌اند توجه ویژه داشته باشیم چون آینده استراتژیک مالی ما در این بازارها خلاصه شده است.

با اجرای کامل برجام فهرست تغییر خواهد کرد

در همین حال دکتر بهرام شکوری عضو کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی درباره فهرست شرکای تجاری ایران در بخش واردات کالا به جامع گفت: با نگاه به فهرست شرکای تجاری ایران بخصوص در بخش واردات می‌بینیم طی سال‌های اخیر نام کشورهای چین، امارات متحده عربی، ترکیه و هند تکرار شده است که هرکدام دلایل خاصی را برای جایگیری در این فهرست به خود اختصاص داده‌اند.

شکوری در ادامه افزود: درباره کشور چین لازم است به این نکته توجه داشته باشیم، نام این کشور نه فقط در فهرست شرکای تجاری ایران صدرنشین است بلکه در بسیاری از کشورها نیز نامش در بالاترین جایگاه فهرست شرکای تجاری قرار گرفته است. بنابراین از آنجا که چین امروز به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و در عین حال بزرگ‌ترین واردکننده کالا است؛ جایگاه قابل‌توجهی در میان شرکای تجاری اغلب کشورها را به خود اختصاص داده است که بد نیست به این نکته توجه

داشته باشیم کشور هندوستان نیز دقیقاً شرایط چین را به خود دیده است. این عضو اتاق بازرگانی معتقد است این که برخی نامها در فهرست شرکای تجاری ایران (دربخش واردات) تکرار شده است جای نگرانی نیست، اما لازم است برای رسیدن به جایگاه قابل قبول در اقتصاد بین‌المللی و همچنین دستیابی به سهم بزرگ‌تری از کیک تجاری جهان در چگونگی چینش این نامها در فهرست یاد شده دقت بیشتری داشته باشیم. وی درباره جایگاه کشور امارات متحده عربی و ترکیه نیز گفت: در ادامه فهرست نام دو کشور امارات متحده و ترکیه نیز قرار گرفته در حالی که این دو کشور جایگاه قابل‌توجهی در میان شرکای تجاری دیگر کشورها ندارند و شرایط سیاسی و تحریم‌ها باعث شده تا نامشان در میان کشورهای طرف تجاری ایران مطرح شود، چون این کشورها در واقع پل ارتباطی اقتصاد ایران با دیگر کشورهایی که نمی‌توانستند با ایران تجارت کنند، شناخته می‌شوند. شکوری تأکید کرد: با توجه به شرایط سیاسی موجود و همچنین اجرایی شدن برجام بدون تردید این ترکیب دستخوش تغییرات شده و شاهد حضور نام‌هایی جدید خواهیم بود. به این ترتیب که با اجرایی شدن دقیق و کامل برجام دیگر برای دستیابی به بازارهای هدفمان یا تهیه کالاهای مورد نیاز نباید از پل ارتباطی امارات یا ترکیه استفاده کنیم و می‌توانیم مستقیماً از کشورهای مورد نظرمان خرید کنیم به عنوان مثال می‌بینیم پس از سال‌ها دوباره نام آلمان و سوئیس در میان شرکای تجاری ایران مطرح شده و در آینده نزدیک جایگاه بالاتری را به خود اختصاص خواهند داد.

پنج کشور عمده صادرکننده کالا به ایران در پنج ماهه نخست سال 1395
عماد عزتی
اقتصاد